

С.А. ТКАЧЕНКО,

к.е.н., доцент, в. о. ректора,
ВНЗ «Міжнародний
технологічний університет
«Миколаївська політехніка»,
м. Миколаїв

ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІЇ МОНІТОРИНГУ В СИСТЕМІ РЕГУЛЮВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ

Сучасний розвиток економіки України характеризується незначними темпами науково-технічного (інноваційного) розвитку, невеликими масштабами виробництва і збуту, застійними процесами у зміні їх структури та нескладними міжгосподарськими зв'язками. У цих умовах підвищення економічної ефективності діяльності регіональної структури та територіальної організації вимагає покращення системи управління економікою країни у всіх без виключення її ланках.

Один із шляхів удосконалення управління – створення ефективних функціонально розвинутих систем стратегічного регулювання регіональної структури та територіальної організації агропродовольчої сфери. За останні роки промисловістю країни накопичено значний досвід із подальшого удосконалення функцій управління, а саме, таких, як планування, облік і регулювання. Однак, підвищення ефективності функціонування створюваних функціонально розвинутих систем стратегічного регулювання регіональної структури та територіальної організації агропродовольчої сфери потребує забезпечення повного замкнення функціонального контуру управління та розвиток не окремих, а усіх без виключення управлінських функцій.

Важливою підсистемою в функціонально розвинутих системах стратегічного регулювання регіональної структури та територіальної організації агропродовольчої сфери, на яку потрібно звернути особливу увагу розробникам систем управління і працівникам промисловості, виступає

підсистема економіко-аналітичної обробки інформації. Завдання економічного моніторингу у порівнянні із плановими і обліковими мають більш високу економічну ефективність. Так, дослідження, проведені у агропромисловому секторі, показали, що впровадження в межах функціонально розвинутої системи стратегічного регулювання регіональної структури та територіальної організації агропродовольчої сфери першочергових завдань моніторингу надає підсумковий річний економічний ефект, який приблизно дорівнює 1,8 млн. грн. Цей факт можливо пояснити тим, що по-перше, моніторинг у повсякденній роботі регіональної структури та територіальної організації виступає як основний засіб забезпечення господарського розвитку та виявлення виробничих резервів і, по-друге, займаючи в системі управління проміжне положення між планово-обліковою інформацією та прийняттям управлінських рішень, моніторинг виступає базою для прийняття рішень, їх логічною основою. Від комплексності, якості і своєчасності моніторингу залежить і оптимальність рішень, які приймаються, та ефективність системи управління.

Тим не менш в агропромисловому комплексі у функціонально розвинутих системах стратегічного регулювання регіональної структури та територіальної організації агропродовольчої сфери моніторинг ще не зайняв відповідного місця: у більшості функціонально розвинутих систем стратегічного регулювання регіональної структури та територіальної організації агропродовольчої сфери питома вага локально впроваджуваних завдань економічного моніторингу досить незначна, як правило, приблизно 3–8 % від загальної кількості функціональних завдань. Таке положення склалося внаслідок декількох причин:

- доволі широко розповсюдженої думки серед деяких розробників систем управління про те, що моніторинг в функціонально розвинутої системі стратегічного регулювання регіональної структури та територіальної організації агропродовольчої сфери не відіграє самостійної ролі і може розглядатися виключно як компонент інших функціональних підсистем (цей факт, зокрема, знайшов вираження у ряді методичних рекомендацій та

матеріалів, де функція моніторингу розглянута досить поверхнево);

- повної відсутності вивчення питань організації економічного моніторингу із застосуванням машин електронних цифрових в міжгалузевих та галузевих інструктивно-методичних і теоретико-методологічних матеріалах із моніторингу;

- слабкого розроблення і недостатнього висвітлення у спеціальній літературі теоретичних та методологічних аспектів проблеми організації економічного моніторингу в функціонально розвинутих системах стратегічного регулювання регіональної структури та територіальної організації агропродовольчої сфери та сучасного провідного практичного досвіду.

Попередня практика розвитку функціонально розвинутих систем стратегічного регулювання регіональної структури та територіальної організації агропродовольчої сфери переконливо довела неефективність локального підходу до формування і впровадження функції економічного моніторингу – вирішення часткових економіко-аналітичних завдань, які розосереджені за багатьма функціональними підсистемами. Докорінне покращення організації моніторингу можливе лише тільки за умов створення і розвитку у складі кожної функціонально розвинутої системи стратегічного регулювання регіональної структури та територіальної організації агропродовольчої сфери самостійної функціональної підсистеми економіко-аналітичної обробки інформації. Саме розгляду означеної проблематики і повинні присвятити свої подальші наукові дослідження провідні вчені-економісти. В основу її розроблення повинні були покладені матеріали багаторічного практичного досвіду і досліджень в області формування та впровадження моніторингу на ряді регіональних структур та територіальних організацій агропромислового комплексу. Необхідно також використовувати і сучасний передовий досвід інших галузей промисловості в цієї області.

В розробках потрібно розглянути сутність моніторингу як однієї із основних функцій системи управління та визначити принципові особливості економіко-аналітичної обробки інформації. Виходячи із методології системного

підходу обґрунтувати концепцію створення у складі функціонально розвинутої системи стратегічного регулювання регіональної структури та територіальної організації агропродовольчої сфери самостійної функціональної підсистеми економіко-аналітичної обробки інформації, навести модель такої підсистеми, надати характеристику окремих блоків та комплексів економіко-аналітичних задач. У взаємозв'язку із функціональною підсистемою економічного моніторингу розглянути елементи, що її забезпечують (методологічний, інформаційний, математичний, технічний та організаційний). Серед них виділити провідний – методологічне забезпечення, створення якого повинне здійснюватися випереджаючими темпами по відношенню із розробленням інших видів забезпечення підсистеми управління. При визначенні основних принципів проектування і впровадження підсистеми управління початковою передумовою повинен бути розгляд її як органічної складової частини функціонально розвинутої системи стратегічного регулювання регіональної структури та територіальної організації агропродовольчої сфери в цілому.

У науковому дослідженні необхідно враховувати сучасні умови діяльності, що дозволить озброїти розробників функціонально розвинутих систем стратегічного регулювання регіональної структури та територіальної організації агропродовольчої сфери та безпосередньо робітників промисловості знаннями, необхідними для забезпечення формування і впровадження функції моніторингу.

Реалізація наведених пропозицій на практиці допоможе керівникам усіх рівнів регіональної структури та територіальної організації отримувати системним порядком економіко-аналітичну інформацію, необхідну для комплексної і об'єктивної оцінки стану діяльності, визначати періоди «невтручання» в режими роботи, виявляти наявні внутрішньовиробничі резерви та забезпечувати процес прогнозування на досить тривалу перспективу. Усе це буде значною мірою сприяти підвищенню ефективності діяльності регіональної структури та територіальної організації і покращенню якості роботи тощо.